

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 6 - JUNY - 1979

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE

He anat a veure Pere	pàg. 119
Carta als assistens al Curset de Caritas que es celebra al Toro .	pàg. 120
Ses catequesis del bisbe	pàg. 120

CONSELL PRESBITERAL

Acta de la sessió del 16 de maig de 1979	pàg. 127
--	----------

SECRETARIAT DIOCESA DE CATEQUESI

Cursets d'estiu 1979	pàg. 129
----------------------------	----------

CARITAS DIOCESANA

Conclusiones de la 33a. Asamblea de Caritas española	pàg. 130
--	----------

SECRETARIA GENERAL

Mes de Junio	pàg. 132
--------------------	----------

INFORMACIO DIOCESANA

Activitats del Bisbe	pàg. 133
II Curset de Profundització en la fe	pàg. 134
Festa de la Mare de Déu del Toro	pàg. 135
Pregària per les vocacions	pàg. 135
Confirmacions	pàg. 136
El cristià i la justícia (II Trobada de joves al Toro)	pàg. 136
"El Toro": Centre d'Espiritualitat i lloc de comunió	pàg. 138

EPISCOPAT ESPANYOL

Nota de la Comisión Episcopal de Pastoral Social para el Día de Caridad (14 junio 1979)	pàg. 141
Nota informativa sobre la LXXIV reunión de la Comisión Permanente del Episcopado Español	pàg. 144
El sacerdocio y la razón de nuestra esperanza. Nota de la Comisión episcopal del Clero en la fiesta de Jesucristo Sumo y Eterno Sacerdote (7 de junio de 1979)	pàg. 148

Num. 8 - JUNY - 1979

DOCUMENTS DEL BISBE

HE ANAT A VEURE PERE

Estimats diocesans,

Acab d'arribar de Roma i vos escric tot d'una aquestes retxes per a dir-vos els meus sentiments i dur-vos la benedicció del nostre Sant Pare, el Papa Joan Pau II.

Com sabeu, he estat una setmana a Roma, amb motiu de la beatificació del dominic P. Francesc Coll. Ha estat una setmana plena d'aconteixements i d'emocions per tots els qui hi anàrem amb aquest motiu. Des del solemníssim acte de la beatificació, que va tenir lloc a la Basílica de Sant Pere, al Vaticà, fins a l'audiència amb el Papa, passant per les visites a tants llocs sagrats i les celebracions més íntimes per a tots els pelegrins del nostre país, arribats a Roma, puc dir que hem tingut tots unes jornades intenses i viscudes amb tota devoció.

No és necessari que vos digui que el moment més emotiu per a mi fou quan el Papa en finalitzar l'audiència pública a la plaça de Sant Pere, invità tots els bisbes assistents a l'acte —érem uns 50— a donar la benedicció amb ell a tota la multitud que hi havia, i quan després particularment va anar-nos rebent un a un. Quan em tocà a mi, li vaig dir que era el bisbe de Menorca, una illa d'Espanya al bell mig del Mediterrani. Estrenyent-me la mà, va contestar-me: "Ah, si! Bene! (Em va fer l'efecte com si, repassant el mapa, el Sant Pare hagués localitzat ja amb aquest "Bene"!, on era situada la nostra illa) I va continuar: "Vd. es un obispo español. Bien. Mi bendición especial, muy especial para todos sus diocesanos de la isla de Menorca". I me sembla que l'emoció ja no va deixar-me dir-li res més i vaig cedir el pas a altres bisbes que s'esperaven per a saludar-lo com havia fet jo.

Idò, estimats menorquins, rebeu ben afectuosament aquesta benedicció del Papa Joan Pau II, a la qual jo adjunt la meua, amb l'esperança i el desig que sigui una benedicció de pau i d'estimació creixent entre tots nosaltres.

Des del Toro, avui, festivitats de la Mare de Déu, 6 de maig del 1979.

+ Antoni Llorens

CARTA ALS ASSISTENTS AL CURSET DE CÀRITAS QUE ES CELEBRA AL TORO

Estimats,

Una reunió de bisbes de la nostra província eclesiàstica de València, a la qual ha d'assistir, no em permet d'ésser amb tots vosaltres, tal com era el meu desig, durant aquests dies que sereu al Toro.

Per açò, vos faig aquestes retxes per a saludar-vos i, al mateix temps, animar-vos en la feina que hi fareu, esperant que sigui de profit per a tots i també de col.laboració, després, en aquestes tasques que ens hem proposat a la nostra diòcesi i que durà endavant la Càritas diocesana:

Tots els divendres de cada setmana, per Ràdio Popular de Menorca, dirigeixo una breu catequesi als radiooients de l'Illa, que m'escolten. Les dues últimes les he dedicades a parlar sobre Càritas. Vos les adjunt amb aquesta Carta. Com veureu, són unes senzilles paraules meves, a estil radiofònic, sense cap més pretensió que fer-me present i fer present la nostra Església i el seu missatge en tots aquells que segueixen el programa. Voldria que vos servissin també a vosaltres, aquests dies, com a aportació del vostre bisbe a aquest curset, en el qual vos diran molt més sobre Càritas i la seva incidència en la nostra pastoral i el món d'avui.

Amb la meva benedicció per a tots.

Ciudadella, 25 de maig de 1979

SES CATEQUESIS DEL BISBE

LAMARE DE DEU DEL TORO

Estimats radiooients,

El diumenge passat, primer d'aquest mes de maig, vàrem celebrar la solemnitat de la Mare de Déu del Toro, a dalt al seu santuari. Una multitud que omplenava tot el temple, vinguda d'arreu de l'illa, va assistir a la concelebració i després a la benedicció dels camps, que férem al mig del pati. Pròpiament, la seva festa litúrgica es celebra el dia 8 de maig de cada any, però també cada any la celebrem el primer diumenge al seu Santuari, per a millor comoditat dels seus devots que així es poden traslladar al Toro.

Esteim en el mes de maig, dedicat a la Verge Maria, i, tal vos vaig prometre la setmana passada, avui dedic aquesta meua catequesi per a parlar-vos de la Mare de Déu, baix aquesta advocació del Toro, tan en-

entranyable per a tots nosaltres. Idò, primer vos diré qui és la Mare de Déu i després perquè nosaltres els menorquins l'invocam amb aquest nom de "Mare de Déu del Toro".

1er. Qui és la Mare de Déu.— Tot d'una fa de molt bon dir qui és la Mare de Déu. Després quan hom entra a voler discernir i entendre totes les gràcies i dons amb què Déu la va adormar, et perds irremissiblement, no ho entends i t'has d'agafar a la fe per entonar i cantar-li alabances i més alabances. Et quedes con un fillet i no tens més remei que portar-te amb ella, així, com un fillet, com un fillet que no pot anar al món sense la mare.

La Mare de Déu, ja ho sabeu, és la Verge Maria. Maria fou una dona jueva, de la tribu de David. Una dona normal del seu temps, una jueva de la qual, ja abans de néixer, es va enamorar Déu. I com se'n va enamorar! Per dir-ho amb breus paraules, li deïm la "plena de gràcia", i aquí hi són recollides totes les prerrogatives, tots els privilegis, tots els dons i carismes que el mateix Déu li concedí.

No penseu que Maria, durant la seva vida mortal, allà a Nazaret fos qualque persona extraordinària o fés coses extraordinàries. Ni que les seves vesines la presentassin als forasters dient: Açò és la Mare de Déu. No. Exteriorment, Maria era una dona com les altres dones del seu temps i del seu poble i segur que la coneixien per la dona del fuster, com el seu fill Jesús, el coneixien pel fill del fuster. De la seva vida, en sabem el que ens diuen els evangelis, que és ben poca cosa. Però en tenim prou i de sobres per a veure el paper important que va tenir en la història de la nostra salvació, com a mare que era d'aquell Jesús, el Fill de Déu i el Fill seu que va portar-nos la Noba Nova, l'Evangelí de la nostra filiació divina, per la qual podem dir a Déu, Pare. I per açò, ja ho sabem tot i ens és suficient.

Maria és l'obra mestra de Déu Redemptor. Si Eva havia estat l'obra perfecta del Déu-Creador, pel seu pecat destruï aquella primera perfecció i fou necessària la reparació d'aquella falta. Crist, com a nou Adam, va venir al món en la plenitud dels temps, Salvador i Redemptor dels homes, únic mitjancer entre aquell Déu ofès i la humanitat ofensora per mitjà d'Adam i Eva, els nostres primers pares. El paral·lelisme és evident. Necessitàvem un nou Adam per a rebre l'adopció de fills (Gal. 4,5) i necessitàvem una nova Eva, que fou Maria, una nova Mare de tots els creients que ens donàs la Vida, el Redemptor, Jesús, Fill de Déu.

Per açò a Maria li deïem i és la Mare de Déu. I per açò, per aquesta dignitat i prerrogativa tan excel·lent, Ella és un membre sobreeminent i del tot singular de l'Església, de tal manera que tos nosaltres, feels cristians, també li podem dir mare.

Es, idò, Mare de Déu i també mare nostra. I plena de gràcia; plena d'una multitud de dons de Déu que supera en molt a totes les criatu-

res celestials i terrestres. Des de la seva Immaculada Concepció, fins a l'assumpció en cos i ànima al cel, Maria, aquella verge humil i complidora feia de la seva missió, es va consagrar totalment a la persona i a l'obra del seu Fill diví, fent-se col·laboradora a la salvació humana amb la seva fe i la seva obediència al Pare celestial. I per açò la veneram i l'enaltim i li deim benaventurada, perquè va fer coses grans en ella el qui és Totpoderós.

2.— **Mare de Déu del Toro.**— Des de fa setcents anys que els menorquins veneram la Mare de Déu, la Verge Maria, baix aquesta advocació del Toro. La seva imatge presideix tota l'illa posada al cap d'amunt de la muntanya més alta que hi tenim. I la nostra devoció es concreta en aquesta Imatge de la Mare, com en altres encontrades i comarques i nacions demostren el seu amor a la Mare de Déu invocant altres noms i venerant altres imatges de la mateixa i única Verge Maria.

El Toro sempre serà el far de llum cristiana que il·luminarà tota la nostra illa. I nosaltres els menorquins sempre girarem la vista cap a l'altura del Toro per pregar a la nostra Mare. I pujarem la muntanya i entrarem al seu Santuari i allí li donarem gràcies dels seus favors i li demanarem tantes i tantes coses com necessitam. Sí; serà una devoció popular, potser alguns diran que fins i tot desviada i fora de lloc. Però no els cregueu ni els en feu cap cas. Per què, qui hi haurà de fill mal nascut que no estimi la seva mare? Qui, si la seva mare ja ha mort, no agafarà mai una seva fotografia i li donarà un bes? Idò, molt més podem fer els cristians feials i amants de Maria d'invocar-la i de pregar-la per tal com sabem que és la nostra gran intercessora davant del seu Fill diví.

El Toro, estimats radiooients, ha d'èsser sempre per a tots nosaltres menorquins, la muntanya que escalam per anar-hi a cercar la pau i el remei dels nostres mals. Si hi pujam a resar, estic convençut que en davallarem amb l'ànima esponjada per la gràcia i amb ànims més decidits per a fer feina com a bons cristians. L'amor i l'escalfor que dona una mare, sempre enforteix la voluntat dels seus fills.

Acab. Demanant-vos que aquest mes de maig vos recordau de pregar a Maria. I també dient-li a Ella, la nostra Mare aquella estrofa dels goigs:

**Damunt Menorca regnau,
Mare de Déu, Mare nostra!
Donau-nos a tots la vostra
benedicció de pau.
I que ens ompli l'alegria
de Jesús Ressuscitat.
Des del Toro, Verge pia,
beneïu nostre Bisbat.**

Fins la setmana que ve en què vos tornaré a parlar, vos acompanya la meua oració i la meua benedicció.

CÀRITAS (II)

Estimats radiooents,

Avui vos he de parlar de Càritas. Supòs que qualque vegada n'haureu sentit rallar d'açò. I tots sabreu que Càritas és una obra pels pobres, un despatx on s'envien o van aquells a qui els falten doblers per a traslladar-se a altres llocs a cercar feina, o per pagar unes medicines o per obtenir un "vale" a fi d'adquirir qualque cosa per a menjar.

Sí; tot açò és veritat. Però no és tota la veritat. Càritas certament fa açò i així continua la tradició i el servei multiseular de l'Església, la qual sempre ha tingut, d'una manera o d'altre, una institució o unes persones a disposició de la caritat amb els indigents. Abans que l'Estat, o la societat civil, es preocupàs directament i formalment, com fa ara, amb les seves institucions, de les necessitats primordials dels seus súbdits més pobres, l'Església intentava cobrir ja aqueust camp de la beneficència i de la caritat, entesa també en aquest sentit pràctic i evangèlic de donar menjar a qui té fam i beure a qui té set.

Avui, Càritas fa encara aquesta feina i haurà d'anar fent-la, mentre hi hagi qui precisi d'un ajut material per a satisfer les seves més bàsiques necessitats.

Però no s'acaba aquí l'objectiu i la finalitat de Càritas, aquesta institució oficial de l'Església pel servei de la caritat. Avui dia, són més extensos els camps on s'ha d'arribar en aquests aspectes de servei a tota la comunitat humana, donada l'evolució social que ha experimentat el nostre món modern.

Una mica d'història.— La mateixa història dels 40 o 50 anys de Càritas Espanyola és un feel exponent del que vos acab de dir.

Càritas, a Espanya, va nèixer en uns moments molt crítics. Crítics per la situació mundial en què ens trobàvem —anys de guerra i post-guerra mundial i també de bloqueig econòmic del nostre país— i a més per la falta sobretot de calories que experimentaven una bona part dels nostres ciutadans. Més tard, cap als anys 1954—55, es va fer famosa l'ajuda social americana, principalment per la tramesa que ens feia de la llet en pols i que arribava en quantitats ingents a la nostra pàtria. Els primers vaixells, amb aquesta càrrega, varen arribar als ports espanyols pel mes de novembre del 1954. Càritas es cuidava de distribuir-la als més necessitats. Juntament amb altres productes alimenticis ianquis, va ser aprofitada de ver.

Vos parl d'aquesta ajuda americana perquè, malgrat tot, no va deixar d'ésser un bon revulsiu i d'influir per tal d'impulsar a la Jerarquia de l'Església a donar més entitat a Càritas, sobretot posant al davant d'ella una Comissió episcopal, que cuidàs de dirigir i orientar totes les activitats pròpies d'aquest camp caritatiu.

Gràcies a Déu, els temps varen anar canviant i es va acabar la llet americana, però no el servei de caritat que havia començat a fer la Càritas espanyola. Canviats els temps i canviada Càritas, aquesta va passar de ser quasi bé una simple distribuïdora de menjars, a oferir serveis de més qualitat humana i cristiana i més en línia amb la finalitat i els objectius que la Jerarquia i els alts dirigents li anaven proposant. Es perdia aquell to paternalístic i quasi colonial dels primers anys.

En els primers temps, Càritas era un Secretariat de Caritat de la Junta Tècnica Nacional de l'Acció Catòlica Espanyola i fins l'any 1957 a primers de febrer, no es va crear la Comissió episcopal per la Junta de Metropolitans, donant així a aquell Secretariat una categoria superior, fins a deixar de dependre de l'Acció Catòlica i constituir-se en una entitat independent.

Els canvis que vos dic que ha anat experimentant Càritas els podeu trobar reflexats fins i tot en els diversos noms que ha tingut la Comissió Episcopal. Aquesta va començar dient-se Comissió episcopal de Caritat, o bé Comissió de Caritat i Beneficència de l'Església. Després es digué Comissió Episcopal de Caritat i Assitència social. Més tard, d'Acció caritativa i social i ara fa un any, és la Comissió episcopal de Pastoral social, incloent ja aquesta darrera altres camps d'apostolat a més dels estrictament de Càritas.

Bé; amb tota aquesta evolució i llarga vida que ha tingut Càritas, el desembre de l'any passat, 1978, va celebrar a l'Escorial la seva 33a. Assemblea Nacional. Certament, l'estudi i l'història d'aquestes 33 assemblees ens donarien a tots una visió més ampla i exacta de la nostra Càritas. Però ara no és l'hora de fer-la, perquè crec que amb el que vos he dit ja en tenim prou per l'objecte que m'he proposat amb aquesta catequesi.

Curset de Càritas.— Per acabar aquesta primera part, vos he de dir que des del capvespre del dia 26 d'aquest mes de maig, la nostra Càritas diocesana té programat un curset d'informació i de mentalització sobre Càritas Diocesana que durarà fins el diumenge, dia 27 a l'hora de dinar. Seran dos dies, o millor dit, un capvespre i un matí, que jo desitjaria que molts de vosaltres, capellans, religiosos, religioses i seglars, aprofitàssiu de ver i hi assistissiu. Vos en faig propaganda perquè sé que a l'illa hi ha prou cristians desitjosos de fer feina en qualque camp d'apostolat i aquest del servei de la caritat n'és un on tots hem de fer-n'hi. A més de comprendre què és Càritas, avui, i quins camps més especials ha de cultivar, serà, n'estic segur, per a tots els qui hi assistiran una vivència que els encoratjarà per a la seva vida cristiana.

Jo també, la setmana que ve, vos tornaré a parlar de Càritas. Si avui n'he fet una sucinta història, pens dedicar aquella catequesi a dir-

vos què és Càritas avui, i què és necessari fer aquí a la nostra diòcesi en aquest camp tan important de l'Església.

Fins llavors, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

CÀRITAS (i II)

Estimats radiooients,

Càritas avui.— Bé: idò, què és Càritas avui? Continuant la catequesi que vos vaig fer la setmana passada sobre Càritas, avui em toca de dir-vos què és ara Càritas i què hem de fer a la nostra diòcesi, referent a aquest camp de la caritat.

En primer lloc, voldria dir-vos que hem d'entendre molt bé aquesta paraula Càritas. Es una paraula llatina que vol dir caritat, amor. I l'hem d'entendre en un sentit molt ampli i profund. A vegades, ens passa que confonem la caritat amb l'almoïna, com si donant una pesseta o un duro a aquell pobre que ens demana alguna cosa, o bé tirant, cada diumenge, aquesta mateixa quantitat a la col·lecta que es fa a l'Església, ja haguessim complert i fòssim molt caritatius. Açò, certament, ho hem de fer. I vos dic que faceu el possible per no oblidar-vos mai de fer aquesta caritat als pobres, sempre que sigui possible perquè, com diu l'Esclitura, l'almoïna tapa multitud dels nostres pecats.

Però, avui dia, perquè la nostra societat de consum ha creat unes altres pobresses, perquè volem anar de dret a les causes que motiven tantes desigualtats i marginacions, perquè ens hem d'unir tots els cristians per a practicar aquest servei de la caritat, si volem que tingui força i influeixi en l'actual societat, perquè ja no es tracta solament d'una assistència, sinó de tota una organització en mans de l'Església, ja no n'hi ha prou en que individualment exercim aquesta virtut, sense adonar-nos que és formant el poble de Déu que hem de fer el servei de la caritat.

Per açò, l'Església ha muntat aquest organisme seu que en deim Càritas i que hi és per a ser l'animador de tota la comunitat cristiana que ha de portar a terme aquesta tasca evangèlica que ens fa adonar dels greus problemes plantejats pels interrogants d'una societat moderna que no acaba de trobar o no vol trobar les solucions adequades dels mateixos.

Crist ens digué que de pobres sempre en tindríem entre nosaltres. Per tant, siguin d'una casta o d'una altra, l'Església sempre haurà de fer feina per ajudar i acollir tots aquells que es troben marginats i que necessiten una mà generosa que els aixequi i els posi en condicions normals de convivència.

Càritas vol fer, ha de fer açò. Com a animadora del servei obligatori de la caritat de l'Església no cerca exclusivismes ni protagonismes.

Càritas ha d'admetre i animar i vivificar totes aquelles iniciatives, totes aquelles institucions, tots aquells treballs que es facin en aquest camp immens de l'ajuda i de l'estimació als altres germans. Sense deixar de banda l'obra assistencial i de beneficència, que sempre serà necessària, Càritas mira més immediatament tots els problemes socials i de marginació que necessiten solucions peremptòries i als quals es vol dedicar quasi bé d'una manera exclusiva. Càritas ha de cercar on sigui tot el que necessita per a una ajuda exclusiva. Càritas ha de cercar on sigui tot el que necessita per a una ajuda immediata a problemes concrets, però sobretot ha de fer el servei de la mentalització, de l'animació, de la presència seva en aquells llocs més marginats per l'actual societat.

En l'última assemblea nacional de Càritas s'aprovaren unes conclusions que estan en aquesta línia d'obertura i d'avantguarda. Càritas, s'ens diu, "ha de ser l'anunciadora del regne de Déu, signe d'esperança i salvació per a tots, pobre i compromesa amb els pobres, lloc de trobada, de solidaritat, de denúncia profètica o de denúncia social".

En el curset que demà, al capvespre, començarà al Toro, sobre Càritas, s'hi exposaran totes aquestes idees i moltes més, en aquesta mateixa línia i que ara jo no tinc temps de anar-vos dient.

Càritas, a la nostra diòcesi.— A la nostra diòcesi de Menorca funciona també, més bé o més malament, la Càritas que en deim diocesana. En algunes parròquies també hi tenim muntada la Càritas parroquial. Però tot i fent prou feina —i des d'aquí agraeixo de tot cor el que han fet i estan fent tantes persones del nostre bisbat, dedicades a aquest servei— dic, tot i fent prou feina, no estem contents encara del tot. N'hi ha molta més de feina a fer i també és ver que hi deu haver moltes persones, bons cristians, que ens podrien ajudar a fer-ne més.

Càritas diocesana i jo també, com a bisbe vostre, feim una crida de veres a tots els feels cristians de l'illa. Necessitam més gent per a portar endavant aquest servei. Se'ns presenten problemes nous i urgents i amplis pels quals hem de cercar solucions ràpides i correctes. Pensau, per exemple, en els problemes creixents de la droga, de l'alcoholisme, del passotisme, que poden crear a la nostra illa els nous marginats del dia de demà.

Càritas diocesana necessita també un sosteniment en les parròquies. De mica en mica i cercant aquells homes i dones que, esperonats per l'Esperit, dedicassin part del seu temps lliure per a fer aquest servei eclesial de la caritat, podríem anar organitzant i establint millor les nostres Càritas parroquials. Sé que en podem trobar. I que no faltará la bona voluntat de tots per aconseguir-ho. Perquè, amb aquesta nova visió eclesial de Càritas, ¿qui hi pot haver que no cregui en l'esperit cristià que porta, i que forçosament hem d'inserir en tots els plans pastorals, al nivell que sigui, que volem posar en pràctica?

Finalment, crec que també convé una catequesi sobre aquest servei de la caritat que vol dur a terme Càritas aquí a la nostra diòcesi. Ens haurem de convèncer, si ja no ho esteim, que en tota la nostra actuació pastoral de sacramentalització i d'evangelització que feim, no hi pot mancar tampoc la pastoral del servei de la caritat, més profunda encara, i més ficada dins de la proclama del regne de Déu que res més. I açò, perquè Càritas i tot el servei que pot fer en els camps socials i caritatius, han de partir sempre del manament fonamental del Senyor: Estimau-vos els uns als altres, tal com jo vos he estimat.

Fins la setmana que ve, en què vos tornaré a parlar, sabeu que vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

CONSELL PRESBITERAL

ACTA DE LA SESSIÓ DEL 16 DE MAIG DE 1979

A "El Toro", dia 16 de maig de 1979, a les 10,30 del matí, ajornada la sessió del 25 d'Abril fins avui, perquè no s'havia pogut preparar per els distints arciprestats els temes de l'ordre del dia, es reuneix el Consell Presbiteral presidit pel Sr. Bisbe i al que assisteixen En Rafael Oléo, En Miquel Casanovas, el P. Xavier Carnicero, En Pere Oléo, En Joan F. Huguet i En Francesc Triay. Excusa la seva assistència N'Antoni Subirats, per tenir que preparar el seu desplaçament a Madrid per motius pastorals.

Es comença la sessió amb una pregària dirigida pel Sr. Bisbe. Llegida l'acta de la sessió anterior, és aprovada.

1.o.— Comença el Sr. Bisbe informant sobre:

- el Procés del document sobre el matrimoni i la família que està elaborant la Conferència Episcopal Espanyola.
- els acords parcials entre el Govern espanyol i la Sta. Seu, principalment en el camp de l'Ensenyança, ja que a partir del proper curs l'assignatura de Religió serà optativa. Açò planteja problemes que haurà d'afrontar la pròxima Conferència Episcopal del mes de juliol.
- que cada dia és més forta l'ola antieclesial i anticlerical al nos-

tre país que es manifesta en diaris i revistes.

-que la Sta. Seu demana un pla concret d'acció sobre vocacions que s'ha de presentar el proper octubre, es per açò que els dies 25 i 26 d'aquest més de maig hi ha programada una reunió a València dels Bisbes de la Valentina amb els rectors de Seminari.

2o.— S'informa dels contactes haquts amb el sociòleg qui demana més precisió de que es preten amb aquest estudi.

També planteja la dificultat que suposa la situació canviant i la inseguretad del moment present, per a fer aquest estudi.

Els membres del Consell creuen que el pròxim pas en aquest tema, davant d'aquesta situació, és que el mateix sociòleg vengui a la pròxima reunió del Consell de Presbiteri perquè es pugui tenir un canvi d'impressions i que també es convidi per aquesta mateixa reunió a qualque altra persona per ajudar en aquest treball.

3o.— En quant a la Visita Pastoral les aportacions dels distins arciprestats concorden en la conveniència de dur-la a terme d'una manera senzilla i no protocolària, que serveixi perquè el Sr. Bisbe es pugui apropar veritablement a les distintes realitats pastorals del nostre Bisbat i que es pugui donar compte de les dificultats que hi ha. Que es faci sense presses i que tengui un contacte normal amb la gent, és a dir, que sigui assequible a tothom. Que després es faci una síntesi que pugui servir de referència per el treball futur i que tengui continuïtat.

També es veu clar que quan es vegi necessari intervenquin els delegats o comissions diocesanes per orientar i amb esperit de servei.

Que la Visita no sigui motiu de montar cap "tinglado", sinó que hi haqi les activitats normals a les que assitirà el Sr. Bisbe, i és possible fer alguna reunió extraordinària a fi de que entre totes aquestes coses pugui conèixer la vida de la Comunitat.

També es demana que es faci conèixer la presència del Bisbe, amb senzillesa, perquè es sapi que hi és i que s'el pot trobar.

Com a data propícia per a començar, es pensa cap el 15 d'octubre i s'apunta la conveniència de que es comenci per l'arciprestat del centre i s'acabi per el de Ciutadella.

Es veu la oportunitat de que el Sr. Bisbe faci aquesta visita sol, si és necessari per fer l'acta de la visita que li ajudi el rector de la parròquia visitada i que quan sigui necessari demani la col.laboració al delegat diocesà oportú.

Precs i preguntes:

— Es torna a apuntar la necessitat i oportunitat d'una Assemblea Diocesana o Sínode, per el que seria necessari nombrar comissions de preparació en les que han de treballar els seglars.

— Es planteja la oportunitat de la construcció dels locals parroquials de Sr. Rafel. Es demana que siguin uns locals senzills, aco-

llidors, funcionals i plurivalents. Amb aquestes condicions i vistes les necessitats presentades en la petició, s'aprova que es pugui passar endavant, sempre que les distintes dependències estiguin ben pensades.

A les 2 de la tarda es donà per acabada aquesta reunió, fixant la pròxima per el juliol, d'acord amb les possibilitats de dates del Sr. Bisbe i el sociòleg, i s'apunta en principi el dia 11 o el 18 de juliol a les 10 del matí a Ca'l Bisbe.

Ciutadella, 16 de maig de 1979

SECRETARIAT DIOCESÀ DE CATEQUESI

CURSETS D'ESTIU 1979

1.— CURSET DE FORMACIO DE CATEQUISTES

Destinataris: Gent del Poble de Déu engrescada a començar o a continuar una nova tasca de Catequesi a l'Església.

DATES: del 2 al 7 de juliol.

LLOC: Banyoles, Casa Missió

MATRICULA: 1.500 Ptes. **PENSIO:** 450 Ptes. diàries.

2.— CURSET D'APROFUNDIMENT EN LA FORMACIO CATEQUETICA

Destinataris: Els que han fet el curs Bàsic o han seguit un curs de Metodologia catequètica.

DATES: del 30 de juliol al 4 d'agost.

LLOC: Centr Martí-Codolar (Barcelona)

MATRICULA' 1.500 Ptes. **PENSIO:** 600 Ptes. diàries.

3.— CURSET PER A FORMADORS DE CATEQUISTES

Destinataris: Responsables directes de la fomració de catequistes.

DATES: del 3 al 7 de setembre.

LLOC: Santuaria de Montgrony (a 20 km. de Ripoll)

MATRICULA: 1.500 Ptes. **PENSIO:** 625 Ptes. diàries

4.— CURSET DE CATEQUESI FAMILIAR

Destinatari: Totes aquelles persones sensibilitzades en aquest tipus de catequesi.

DATES: del 22 al 25 de juliol.

LLOC: Casal Borja SANT CUGAT DEL VALLES

MATRICULA: 750 Ptes. **PENSIO:** 600 Ptes.

5.— CURSETS DE CATEQUESI D'ADULTS

1er. DE SENSIBILITZACIO

2on. D'APROFUNDIMENT

Destinatari: Totes aquelles persones interessades en la Catequesi d'Adults.

DATES: del 23 al 28 de juliol (els dos cursos simultanis).

LLOC: Ciutadella. MENORCA.

MATRICULA: Individual: 1.200 Ptes. Matrimoni: 1.500 Ptes.

PENSIO: 450 Ptes. diàries.

CÀRITAS DIOCESANA

CONCLUSIONES DE LA 33a. ASAMBLEA DE CARITAS ESPAÑOLA

1.— La Iglesia tiene, no como accesorio sino como una componente esencial de su misión, la tarea de desarrollar una labor que dé respuesta a los grandes interrogantes del mundo en el campo de la marginación. En España es principalmente Cáritas la que, como reflejo fiel de la voluntad del Pueblo de Dios y como organismo oficial de la Iglesia para el servicio de la caridad, debe dar respuesta comprometida a esta problemática.

2.— La Iglesia y Cáritas, dentro de ella, tendrán mayor credibilidad y futuro en la nueva sociedad:

— Si luchan activamente por la consecución de una humanidad más libre y fraterna.

— Si se preocupan más en realizar tareas prácticas y eficaces que en dar soluciones teóricas como quien tiene la verdad para todo.

— Si son agente de superación, actúan bajo el impulso de insatisfacción teológica de la esperanza, y son una llamada permanente de renovación.

3.— Es necesario lograr una comunidad parroquial que responda a este modelo de Iglesia:

Anunciadora del Reino de Dios, signo de esperanza y salvación para todos, pobre y comprometida con los pobres, lugar en encuentro, de solidaridad, de denuncia profética y de liberación de un mundo deshumanizado y consumista.

4.— Cáritas, en su actuación debe fundir en una tres dimensiones distintas: la asistencial, la de animación de la comunidad cristiana y de la sociedad en la caridad, y la función profética o de denuncia social. No son actividades diversas, desconectadas entre sí o independientes unas de otras, sino aspectos de una única misión.

5.— Cáritas ha de evitar muy cuidadosamente que la urgencia económica amordace su libertad de proclamar las exigencias del Mensaje cristiano en toda profundidad. Al dejarse llevar del afán de las obras podría caer en la esclavitud del poder económico o político, siempre tendente a amordazar al profeta con la tentación del dinero.

6.— Cáritas pide que la diligencia manifestada por la Iglesia en defensa de la libertad de enseñanza y de ciertos aspectos de la familia o del matrimonio se extienda también a la reforma fiscal, la distribución de la renta, el derecho al trabajo, la defensa de los derechos humanos, en especial de los sectores marginados, y al mismo sistema económico nacional. Al margen de soluciones políticas o económicas, la Iglesia española debe iluminar desde el mensaje evangélico todo este mundo que nace ante nuestros ojos.

7.— Cáritas —lo mismo que toda la Iglesia—, debe renunciar a cualquier privilegio o interés, debe prestar su voz a los que no la tienen y contribuir con el peso de su influencia moral a que la sociedad dé a los marginados el trato que merecen.

8.— Constatamos que en gran parte de las parroquias, o no existe o apenas se le da valor pastoral a Cáritas.

La causa fundamental de esta realidad, radica tanto en la ignorancia de la línea actual de Cáritas, como en la falta de conocimiento de la teología de la caridad. La tarea pastoral de muchas parroquias está con frecuencia más orientada hacia una espiritualidad desencarnada que a la vivencia liberadora del Evangelio. Ante esta situación, Cáritas debe afrontar e impulsar en las comunidades la dimensión esencial de la caridad en toda su significación, tanto personal como social, principalmente a través de los Consejos Pastorales de las Parroquias.

9.— Las Cáritas, desde su identidad eclesial, han de relacionarse con todos los grupos sociales de la comunidad —diocesana, parroquial, interparroquial, de base, etc.— en que viven:

- Asumiendo lo que de positivo hay en sus aspiraciones y objetivos.
 - Apoyando las acciones concretas en favor de la promoción de los marginados.
 - Colaborando con todos los que trabajan por erradicar la pobreza, la marginación y las injusticias.
- 10.— Las Cáritas Diocesanas tienen la misión de atender a las Cáritas de base, especialmente las parroquiales. Por ello se comprometen a revisar y corregir lo que en aquellas haya de excesivo protagonismo, y a trabajar eficazmente en los siguientes objetivos:
- Ayudar las acciones específicas que surjan de los propios grupos y comunidades, especialmente las que se desarrollan con participación de los mismos marginados.
 - Facilitar servicios y cauces de encuentro y coordinación.
 - Difundir materiales y métodos educativos necesarios para el desarrollo de Cáritas en las Comunidades.
 - Crear una participación efectiva de las mismas en la estructura diocesana.

SECRETARIA GENERAL

MES DE JUNIO

Día 3, Solemnidad de Pentecostés, "Jornada Mundial" de los Enfermos por el Papa y las Misiones". — Día Nacional de Acción Católica, con colecta.

Día 10, solemnidad de la Santísima Trinidad, Día del Catecismo, con colecta, cuyo importe está destinado a la Parroquia. No obstante, el Día del Catecismo podrá celebrarse en otra fecha, a juicio de los Sres. Curas Párrocos.

Día 14, solemnidad del Santísimo Cuerpo y Sangre de Cristo, Día Nacional de Caridad, con colecta.

Día 22, solemnidad del Sagrado Corazón de Jesús, Acto de Reparación y Letanías del Sagrado Corazón de Jesús ante el Santísimo. (Véase el Boletín del Obispado de 1955, núm. 7, página 67).

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes d'abril

- 1.- Al capvespre, diu una plàtica quaresmal a la parròquia de Ferre-ries. Després, dirigeix el recés mensual, a Ciutadella, al Seminari.
- 2.- Rep visites. Al capvespre, comença un septenari de predicació quaresmal, a la parròquia arxiprestal de Sta. Maria de Maó.
- 3-4.- Rep visites.
- 5.- Al capvespre, rep visites a Maó. Després assisteix a l'ermita de la Mare de Déu de Fàtima (Favaritx) a la preparació quaresmal que s'hi fa pels pagesos de l'entorn.
- 7.- Rep visites.
- 8.- Presideix la processó i la concelebració del diumenge de Rams, a la Catedral.
- 10.- Rep visites.
- 11.- Dirigeix un recés espiritual als sacerdots a la parròquia de Mig-jorn. I després concelebra l'eucaristia per a la consagració dels sants olis, a la mateixa parròquia.
- 12-15.- Presideix les celebracions del Triduum Pasqual a la Sta. Església Catedral. El divendres sant, a més, dirigeix un recés a la parròquia d'A-laïor i una paralitúrgia quaresmal.
- 16-18.- És al santuari del Toro. El dia 18, concelebra l'eucaristia, commemorant els 50 anys de vida religiosa d'una monja de la comunitat del Seminari.
- 19.- Rep visites, al matí a Ciutadella i al capvespre a Maó.
- 22.- Celebra l'eucaristia a un lloc de la pagesia de Favaritx. Després fa el salpàs a uns quants llocs de l'entorn. Al capvespre, visita un sacerdot malalt.
- 23.- Rep visites.
- 24-25.- Rep visites. Al capvespre dia 25, assisteix a la reunió de la Junta diocesana d'economia.
- 26.- Rep visites. A la nit és al santuari de Montserrat, on presideix les vespres conventuals de la comunitat i participa en la vetlla de Sta. Maria
- 27-30.- És a Roma amb motiu de la beatificació del P. Coll, fundador de les dominiques de l'Anunciata.

Mes de maig

- 1—3.- Continua la seva estança a Roma.
- 5.- És a Mallorca on presideix la reunió del Consell Regional de la Càritas catalano- balear.
- 6.- Al matí, concelebra l'eucaristia al Santuari del Toro, amb motiu de la festa de la Mare de Déu i de la benedicció dels camps. Al capvespre, presideix a la Catedral la celebració de la jornada d'oracions per les vocacions consagrades.
- 7.- Rep visites.
- 8.- Rep visites. Al capvespre, concelebra l'eucaristia al Santuari del Toro, amb motiu de la solemnitat de la Mare de Déu.
- 9.- Rep visites. Al capvespre, dirigeix la reflexió de pregària, a la parròquia de St. Antoni, de Maó.
- 10.- Al capvespre, rep visites a Maó.
- 11.- Al capvespre, presideix la reunió de la Delegació diocesana de Càritas, a Migjorn.
- 12.- Rep visites.
- 13.- Presideix la concelebració de l'eucaristia al santuari del Toro, amb motiu de la II Trobada de joves.
- 14.- Rep visites.
- 15.- Celebra l'eucaristia a la Catedral, concelebrant-la amb motiu de la festa de Sant Isidre. Després, als salons de la O.A.R. es reuneix amb els pagesos de la cofradia de Sta. Escolàstica i Sant Isidre.
- 16.- Al Toro, presideix la sessió del Consell del Presbiteri. Al capvespre, participa al recés mensual pels sacerdots.
- 17.- Rep visites a Ciutadella i a Maó.
- 18.- Rep visites.
- 19.- Al capvespre, concelebra l'eucaristia a l'arxiprestal de Sta. Maria de Maó, i administra el sagrament de la confirmació.
- 20.- Concelebra l'eucaristia al santuari del Toro i té una xerrada amb la peregrinació de la parròquia de Sant Lluís.
- 21.- Rep visites.
- 24—27.- Es a València, amb motiu de la reunió que s'hi celebra de la Conferència episcopal de la seva Província eclesiàstica.
- 30.- Rep visites.
- 31.- Rep visites al capvespre a Maó. Després fa una xerrada, a Migjorn, amb els pares dels que prest s'han de confirmar.

II CURSET DE PROFUNDITZACIÓ EN LA FE

Uns 40 joves de quasibé tots els pobles de Menorca es van reunir al Toro per a reflexionar la seva fe a partir de la vida. Va ser durant els dies 27 a 29 d'abril passat. L'esquema que es va seguir té tres parts: **Veure** la realitat en què ens movem normalment, **Jutjar** aquesta realitat

a la llum de l'Evangelí de Jesucrist. Prendre un **Compromís d'actuació**, a partir de l'eclesialitat de la nostra fe. Aquestes tres parts van ser presentades i desenrotllades per en Sebastià Taltavull. Els tres aspectes es van treballar a fons, tant personalment com en grup, essent destacable l'ambient de reflexió i de pregària que es va aconseguir en tots els moments, però especialment en aquells destinats a açò, com va ser en una celebració de la reconciliació, consistent en una llarga reflexió i pregària, i la celebració de l'Eucaristia, que van compartir amb els feels que havien pujat al Toro a aquella hora. El diumenge capvespre, després de dinar i com a cloenda del Curset, es van exposar les conclusions i els suggeriments de cara a altres Cursets, i es va cantar "És l'hora dels adéus", a prop de la Mare de Déu del Toro.

FESTA DE LA MARE DE DÉU DEL TORO

Diumenge, dia 6 de maig, va ser dia de molta festa dalt del Toro. Festa, però, senzilla, plena d'esperit cristià i marià. Gent de tota edat i de per tot, gent dels pobles i del camp, van sebre unir les seves veus i els seus cors en una pregària i una eucaristia que volia ser tot un signe de comunió. En certa manera, un dia de reconciliació diocesana, units tots a Jesús a través d'una comuna devoció a la seva Mare, Maria. La nau del Santuari no va disposar de prou espai per acollir a tothom que, ja prest, havien pujat a la muntanya en pelegrinació. L'Eucaristia va ser presidida pel Bisbe, qui, amb paraules emocionades va comunicar que acabava d'arribar de veure el Papa i duia en nom seu una especial benedicció. Acabada la celebració de l'Eucaristia i enmig del pati de l'olivera, es va fer la benedicció dels camps dirigida als quatre vents, llevant i ponent, tramontana i migjorn, com a signe de l'universalitat de la presència de Déu entre els homes. Al mateix temps, es van cantar els Goigs de la Mare de Déu del Toro.

En aquest mateix sentit, el dia 8, dia de la Mare de Déu, a les 8 del vespre hi va haver l'Eucaristia, presidida pel bisbe i concelebrada per un grup de capellans, juntament amb un bon nombre de feels vinguts expressament per aquesta celebració.

A LA CATEDRAL DE MENORCA, PREGÀRIA PER LES VOCACIONS

En ocasió de la Jornada Mundial de Pregària per les vocacions, es van reunir gent de tota Menorca, especialment joves, a la Catedral, a Ciutadella el capvespre del diumenge dia 6. Un bon grup s'havia reunit unes hores abans al Seminari per a preparar aquesta celebració que va dedicar al problema de les vocacions junt a l'acció de gràcies, una estona llarga de pregària, en la que van intervenir molts de joves presentant diversos motius i invitant a tota l'assemblea a pregar. L'homilia, que va fer

el Bisbe, va consistir en llegir i meditar pausadament el missatge de Joan Pau II amb motiu d'aquesta jornada, missatge que s'havia repartit a tots els assistents. Lo important és que aquesta pregària no sols es redueixi a un moment durant l'any, sinó que hi va haver una especial invitació a que es continuï, com ja es fa cada primer dijous de mes al Seminari i en diverses comunitats cristianes i religioses.

CONFIRMACIONS

El Bisbe administrarà el Sagrament de la confirmació segons el següent calendari (tal com el tenim a l'hora de tancar l'edició):

Mes de maig:

Dia 19, Santa Maria de Maó, a les 8 del vespre.

Mes de juny:

Dia 2, La Concepció de Maó, a les 4,30 del capvespre.

Dia 2, a Ferreries, a les 8 del vespre.

Dia 3, a Sant Lluís, a les 11 del matí.

Dia 3, a Sant Francesc de Maó, a les 7.30 del capvespre.

Dia 4, a Es Mercadal, a les 10,30 del matí.

Dia 4, a la Catedral de Ciutadella, a les 8,30 del vespre.

Dia 9, a Sant Antoni Maria Claret de Ciutadella, a les 8 del vespre

Dia 10, a Es Migjorn Gran, a les 11.30 del matí.

Dia 14, a Sant Esteve de Ciutadella, a les 10 del matí.

Dia 14, a Sant Francesc de Ciutadella, a les 11,30 del matí.

Dia 16, a Sant Rafel de Ciutadella, a les 7,30 del capvespre.

EL CRISTIÀ I LA JUSTÍCIA (II TROBADA DE JOVES AL TORO)

El diumenge, 13 de maig el Toro es va veure invadit pel jovent. Un jovent que enmig de tots els enigmes i contradiccions actuals va seguir pas a pas i va ser protagonista de tot un dia de reflexió en torn a una qüestió urgent per a tot aquell que és inquiet, honrat i solidari, però extremadament important per als seguidors de Jesús: la causa de la justícia.

El Secretariat de Joves Cristians va fer aquesta nova convocatòria —la segona d'enguany— per a continuar l'estudi de les benaurances de l'Evangelí de Jesús. En aquesta ocasió les dues benaurances que tracten de la "justícia". Va dirigir la xerrada Mn. Teodor Suau, de Mallorca qui, després de situar el tema dins el marc general de les benaurances, va dir que "si n'hi ha dues que parlen de la justícia és perquè Jesús ho devia trobar molt important". Va ajudar molt a tots els joves la reflexió i exposició que va fer, tant pel seu llenguatge planer com per l'exigència que contenia.

La celebració de l'Eucaristia, com acte central de la trobada, es va celebrar a la nau del Santuari i hi van participar tots els joves de la trobada i molta altra gent que havia pujat al Toro. Va ser una sincera expressió de festa entorn a Jesús Ressuscitat, al mateix temps que va quedar remarcant l'aspecte marià a través de diferents cants i pregàries.

En aquesta ocasió, es va dedicar el capvespre a diferents recitals de cançó. En primer lloc van actuar un grup de joves de Ferreries amb un muntatge titulat "Pasqua, camí de la vida", representació d'un muntatge que havien ofert al seu poble el dissabte de Rams. A continuació, va ser el grup de l'Església Evangèlica de Maó "Temps", que va interpretar diverses cançons tot compartint unes mateixes inquietuds cristianes. Van seguir altres cançons i així va acabar la trobada.

Amb aquesta II Trobada d'enguany dedicada a la "justícia" es va posar punt final a cinc trobades que han estat dedicades a les benaurances, reflexió que va començar l'any passat a principis de gener.

"EL TORO": CENTRE D'ESPIRITUALITAT I LLOC DE COMUNIÓ

En la història de la nostra illa de Menorca, el Santuari de la Mare de Déu del Toro ha estat per als menorquins un constant punt de referència. I és un fet que ha estat així, tant en els moments en què la devoció popular ha manifestat més el seu entusiasme com en els moments en que fins i tot d'una manera dramàtica, s'ha parlat de crisi de fe o de inoperància religiosa.

Aquesta muntanya, per altra banda tant plena de simbolisme d'unitat per al nostre poble i la nostra cultura, necessita més que mai ésser el lloc privilegiat de retrobament entre persones i pobles, ja que des del seu cim hi ha una contemplació complerta i única de la nostra terra. Aquest esperit contemplatiu, que va des de la visió d'una natura —en molts indrets encara verge, però continuament amenaçada— fins a captar amb una serenitat reflexiva la realitat i el cor de les persones, les seves il·lusions i problemes, necessita ser urgentment recuperat per anar dibuixant entre tots una fisomia més "humana" a la nostra illa.

El fet de ser el centre geogràfic de la nostra roqueta ens dóna la possibilitat d'entendre'l com a punt de partida i d'arribada alhora, punt de convergència ideològica, lloc de repòs i de pau, lloc de mirada ampla i neta, on els fillets poden jugar i els majors entendre's sense necessitat de cridar. Ho vol donar aquest espai tan menorquí sense afany de lucre, ni comerç, ni instal·lacions feixugues que desdiguin d'aquell esperit senzill capaç d'omplir més que els doblers de tot el món.

Es en un marc així, de tots, senzill, casolà, que és possible parlar de centre d'espiritualitat, ja que n'esteim plenament convençuts de que

és a través del silenci que Déu se'ns dona a conèixer, es a través de lo petit i senzill, de lo vertaderament "humà", que Jesús s'ha volgut fer trobadís, és a través de la natura i d'una mirada neta a l'infinit que l'home —reconciliat amb ell mateix— pot mirar els altres d'una manera nova i descobrir-hi la presència d'un Déu qui estima. Aquesta és la contribuició que els cristians volem fer —des d'un tros de la nostra geografia— a tots els menorquins i a tots els forasters que ens visiten. És aquesta la missió que els qui cuidam d'aquest Casal on hi ha el Santuari de la Mare de Déu, ens hem proposat —enmig de les nostres limitacions— anar realitzant.

Si cada època de la història ha tingut les seves manifestacions religioses i aquestes han deixat una impronta en el nostre poble, és que han mantingut un estret lligam amb la cultura pròpia de cada moment. Es un deure nostre teixir també la història que teniem a les nostres mans ja que no sols som dipositaris d'unes tradicions més o manco encertades que hem rebut, sinó que noltros mateixos "som" tradició, tenim una manera de ser i vivim en unes circumstàncies històriques que han de trobar el seu punt d'unió i a través de les quals la nostra fe pot ésser un reclam viu en aquest moment.

Si en altres moments de la història, la fe del nostre poble era una proclamació unànim, i fe i cultura trobaven ressonàncies mútues alhora de fer-se expressió de la gent, i aquesta expressió tenia qualcom o molt de sincer i entusiasta, pens quina projecció hem de donar constantment els cristians a les nostres conviccions més profundes des de l'Evangelí de Jesús, si no és fer-lo entenedor i possible entre les generacions d'avui. Si a dalt d'aquesta muntanya i per boca de tantes generacions, s'ha proclamat "benaventurada" a Maria, Mare de Jesús, ¿per qué la nostra generació no pot proclamar amb la cara ben alta la mateixa beneventurança cantant el Magníficat enmig d'unes lleis i d'uns costums que només afavoreixen els poderosos, els orgullosos i els rics? Les paraules del Magníficat escrites al peu de la imatge de la Verge del Toro volem que siguin el lema del nostre treball. Vet aquí tot un estil que des del Toro volem transmetre a través de totes les activitats que hi organitzam.

El santuari de la Mare de Déu

La primera realitat històrica amb la que ens trobam dalt de la muntanya del Toro és el santuari de la Mare de Déu. La història ja la sabem i la data del seu origen també. Hi ha, però, un caràcter important a ressenyar i és que els santuaris sempre han estat fruit d'un sentiment religiós o d'una fe profundament arrelada. Sempre s'hi ha cercat en els santuaris la presència de Déu enmig nostre. En principi, com ens ho diu la Bíblia a molts llocs de l'Antic Testament, els santuaris eren construïts amb motiu d'una gesta important del poble precisament en el lloc

on el poble havia rebut una manifestació de Déu o s'hi havia fet especialment present. És van convertir sempre en llocs de culte i en llocs de pregària.

En la història de l'Església, és important notar com els primers cristians, duits per l'entusiasme de la seva fe en Jesucrist —veritable "lloc" de la presència de Déu enmig nostre (Jo 2,21)— a partir d'un culte molt simple van començar a venerar els sepulcres dels màrtirs, lo qual va originar pelegrinacions i romeries. A l'Edat Mitja, tan amant de les manifestacions sensibles de la pietat, van pendre una gran importància els santuaris i va ser llavors quan va començar a créixer la devoció en torn a tantes imatges de la Mare de Déu. Els nostres santuaris tenen el seu origen en aquesta època.

Així, fins els nostres dies, s'ha anat transmetent la devoció a la Verge Maria, i el nostre Santuari s'ha convertit en lloc de pelegrinació, de culte i pregària. És per fidelitat a la nostra història i també per fidelitat a l'Evangeli de Jesús encarnat en el nostre temps que volem que el nostre Santuari de la Mare de Déu del Toro sigui un lloc on la celebració de la fe reuneix a cristians vinguts de diferents llocs de la nostra illa, com també acull a tants altres que des d'altres llocs vénen a compartir amb nosaltres la fe o la pregària. L'acte principal d'aquesta expressió comunitària de la fe el tenim cada diumenge a la celebració de l'Eucaristia a les 11 del matí, on ens hi trobam als peus de la Verge per celebrar el memorial del seu Fill, Jesús, que ens urgeix a crear una continua comunió a través de l'acolliment fraternal de tots els qui pugen al Toro. Altres celebracions són importants durant l'any i que donen lloc a profunditzar en la nostra fe i viure en comunió: la trobada de setmana santa i Pasqua, la festa de la Mare de Déu del Toro i la Vetlla de pregària la Pasqua de Cinquagema.

Totes les trobades de pregària, de reflexió, de treball, etc, que durant l'any hi ha a la Casa d'Exercicis també tenen la seva celebració de la fe en el Santuari, a fi de compartir amb tots una mateixa fe en Jesús i una mateixa devoció a la seva Mare.

La Casa d'Exercicis o d'Espiritualitat

Aquesta Casa d'Espiritualitat està oberta des de fa més de cinquanta anys i la seva única finalitat ha estat oferir la possibilitat de reflexió i pregària a totes aquelles persones que en grup o individualment ho han sol·licitat. Sempre ha volgut ser un oasi de pregària, i ha volgut mantenir inexorablement aquesta línia degut a la necessitat d'espais on sigui possible centrar-se en un mateix, reflexionar, llegir, escoltar, pregar...

Abans, la Casa sols es posava a disposició durant dos o tres mesos durant l'any, concretament els mesos d'estiu. Des que hi ha la comunitat de religioses franciscanes que cuiden del Casal ha estat possible aco-

lir persones i grups durant tot l'any, fins el punt de que tots els finals de setmana i molts dies entre setmana la Casa ha estat ocupada. En aquests darrers i en pla com a mínim de dos dies de reflexió i pregària hi han passat unes mil vuit-centes persones aproximadament, en un any, la majoria de les quals han estat joves. Enguany, ja està practicament ple fins finals de setembre.

Tot açò ens mou a mantenir sempre un esperit d'acolliment no sols des dels qui hi som permanentment, sinó també des dels qui en un moment o altre fan estada en el Casal. A pesar de que no tenim calefacció i els hiverns són més bé freds dalt al Toro, açò no ha impedit que molts pujassin a passar dos o tres dies. És cert que quan un té interès en una cosa i més tractant-se d'aprofundir en aspectes que són molt importants de cara a la vida, qualsevol dificultat es supera fàcilment. La Casa d'Exercicis té com a dependències a disposició dels qui hi venen, les habitacions, serveis, menjador, sala de reunions, capella i un petit lloc o cau per trobar-se en petit grup, com també alguna sala més que quan és necessari es pot fer servir.

També és un desig que tothom s'hi trobi com a casa seva, lo qual sempre suposa un mínim de corresponsabilitat, ja que no entenem una Casa així orientada al luxe i a la comoditat, sinó al servei dels uns als altres i a una certa austeritat.

La Posada

La "Posada" és lo més recent que s'ha fet al Toro. Va sorgir de la necessitat d'acollir al visitant, a tota aquella persona que puja al Toro per passar-hi un dia, un matí, un capvespre o una estona. L'afluència de visitants ens va plantejar la urgència de que hi hagués un espai per poder estar i satisfer unes mínimes necessitats. Per aquest motiu, la Posada es va decorar amb el gust propi de les coses que són nostres, d'aquí, senzillament perquè ens hi trobàssim bé, tan bé com a casa.

En cap moment vam pensar en fer un "bar" en el sentit normal en que ho entenem, com a lloc de negoci, on hi ha uns camarers als qui poder exigir qualsevol servei o beguda. Com tampoc s'ha pensat en fer un restaurant perquè de moment creim que hem de mantenir un cert ambient de senzillesa i igualdat per a tots els visitants. No creim que hi hagi d'haver distincions perquè uns disposin més que altres de recursos econòmics. Amés, no disposam de prou personal per atendre tantes coses i, per altra banda, el personal que aten la Posada, tant les religioses, com moltes persones majors i joves que s'hi presten a ajudar ho fan gratuïtament, com a servei desinteressat als demés.

És aquesta orientació la que creim que està donant i pot donar encara un caire més humà a tot l'ambient que volem que hi hagi dalt del Toro. Es una llàstima que moltes persones que pugen no comprenguin del tot que la seva presència en el Casal ha d'ajudar a que tot açò sigui

possible, ja que moltes coses no se les estimen com a seves o no tenen la suficient delicadesa a l'hora de tractar les persones. Amb tot açò volem contribuir a fer possible que no sols al Toro, sinó en qualsevol lloc per on passem i hi habitem tractem de deixar les coses millor de com les hem trobades, així haurem fet un favor i serà una bona nota d'acolliment per als qui hi aniran després de nosaltres.

Per a una major comunió diocesana i menorquina

Si un objectiu es persegueix en tot el que s'intenta fer dalt de la muntanya del Toro és establir uns lliams de comunió fraterna entre les diferents comunitats cristianes de la nostra diòcesi i tots els menorquins. Pot ser tot un símbol, però volem que sigui una realitat. La podem fer de cada dia més possible entre tots. Sabem que tenim un punt en comú, la Verge Maria, que ens ajuda amb el gest indicatiu de la seva mà: que mirem a Jesús; ella, com a les noces de Canà, també a nosaltres ens diu que fem lo que Ell ens digui. I coses, Jesús ens n'ha encomanat moltes i molt concretes: sobretot fer visible i clar el Regne de Déu que amb la seva Resurrecció ja ha inaugurat entre nosaltres.

Sebastià Taltavull, capellà del Toro

EPISCOPAT ESPANYOL

NOTA DE LA COMISION EPISCOPAL DE PASTORAL SOCIAL PARA EL DIA DE LA CARIDAD

14 de Junio de 1979

1. Eucaristía y caridad

La Jornada del Día de la Caridad en la fiesta eucarística del Corpus Christi es ante todo una llamada a ahondar en la vivencia de nuestra fe. La Eucaristía y la caridad son el corazón del ser cristiano.

La Eucaristía es signo visible del amor de comunión total de Dios con los hombres, anticipación de la comunión en el amor del Reino, la realidad prefigurada en las parábolas del banquete: amor, comunión, fraternidad.

La Eucaristía es celebración de la caridad, del amor cristiano, del amor de Dios que se entrega a los hombres y de los hombres que responden con la unión y la entrega a los hermanos.

No se concibe la celebración auténtica de la Eucaristía sin un ambiente de amor e igualdad fraterna entre los que participan del mismo banquete.

El Día de la caridad está enraizado en la fiesta del Corpus Christi, porque la Eucaristía es el signo de la entrega total y absoluta de Jesús a los hombres, a los que pide que se amen con su mismo amor y entrega.

2. Cáritas y los marginados

La caridad es el mandato supremo de Jesús y la Iglesia; para testimoniar su fe en El, tiene que vivir y expresar el amor a todos los hombres.

Jesús se caracterizó por su amor y cercanía a los marginados. Quiere experimentar en su propia carne las privaciones y carencia de los pobres. Narrando su nacimiento San Lucas nos dice: "le acostó en un pesebre, por no haber sitio para ellos en el mesón" (Lc. 2,7). Y más tarde San Mateo nos dirá: "Las zorras tienen madrigueras y las aves del cielo, nidos; mas el Hijo del Hombre no tiene donde reclinar la cabeza (Mt. 8,20).

Después de veinte siglos de cristianismo, aún hay entre nosotros grupos de hombres y de familias y hasta pueblos enteros que pueden decir lo mismo: "Todos somos hombres sin lugar". Y hoy este grito de los sin lugar en la sociedad, resulta más estridente y más antievangélico, que en aquellos tiempos.

Siglos antes de Jesucristo, el profeta Isaías clamaba ya en favor de los sin lugar: "Me ha enviado para predicar la buena nueva a los abatidos y sanar a los quebrantados de corazón; para anunciar la libertad a los cautivos y la liberación a los encarcelados". (Is. 61, 1-2). San Lucas nos deja testimonio fehaciente de estas mismas palabras del profeta que Jesús se aplica a sí mismo un día en la sinagoga de su pueblo de Nazaret, al empezar su predicación por Palestina. La misión de Jesús será precisamente esta: evangelizar a los pobres, predicar a los cautivos la libertad, a los ciegos la recuperación de la vista, poner en libertad a los oprimidos.

La Iglesia como continuadora de la misión de Cristo —"como me envió el Padre, así yo también os envío a vosotros" (Jo. 20,21)— debe hacer oír su voz y predicar y llevar a la práctica esta misma palabra de

salvación. La Iglesia ha de predicar a este Jesucristo, muerto y resucitado para la liberación total de los hombres. De esta suerte, queda seriamente comprometida a una labor práctica y eficaz de servicio a todos, ya aquí en este mundo. Porque, como dice el Papa Juan Pablo II en su encíclica "Redemptor hominis", "La Iglesia, que está animada por la fe escatológica, considera esta solicitud por el hombre, por su humanidad, por el futuro de los hombres sobre la tierra, y consiguientemente, también por la orientación de todo el desarrollo y del progreso, como un elemento esencial de su misión, indisolublemente unido a ella". (n.15).

Por eso, la preocupación, la entrega a los marginados no es cuestión de más o menos generosidad, sino el signo sin el cual es imposible testimoniar auténticamente la fe en Jesús.

Cuando afortunadamente parece que la sociedad —según prometen las organizaciones políticas— quiere asumir la obligación de crear unas condiciones en las que todos sus derechos se vean reconocidos, sería una miopía cristiana pensar que Cáritas puede ser innecesaria. Cáritas no es un medio para atender necesidades: es eso, pero es mucho más: es la expresión práctica del amor. A través de ella la Iglesia vive su dimensión esencial de la caridad; caridad que se extiende a todos los hombres, pero que se concreta de modo significativo en los más débiles, en los más necesitados de amor.

El año pasado, el Día de la Caridad nos hacía ver la realidad de los millones de marginados que hay en nuestra sociedad: alrededor de siete millones de personas padecen algún tipo de marginación: ancianos, indigentes, minusválidos físicos y síquicos, alcohólicos y drogadictos, prostitutas, minorías étnicas y culturales, etc. Todas estas personas y grupos sufren una serie de carencias y exclusiones que dificultan seriamente su desarrollo personal y su integración en la sociedad.

Las causas de estas situaciones de marginación están en la estructura profunda del sistema social. Una sociedad que da un valor utilitario a la persona en función de lo que es capaz de producir y consumir, unos valores sociales basados en la competitividad, el poder y el prestigio son las causas que generan la marginación de los más débiles.

3. Los marginados piden lo que les pertenece.

Este año el slogan del Día de la Caridad nos dice el modo cómo debemos acercarnos junto con los marginados, a ver su problema.

No se trata de compasión, sino de dignidad, amor y justicia. Cáritas, desde su identidad, se une como exigencia de caridad a lo que los marginados piden, que no es ni compasión ni privilegios sino derechos.

Ante esta realidad, que no dudamos de calificar de grave injusticia social, hay que tomar una serie de medidas urgentes. Medidas a dos niveles. Por una parte, transformando las condiciones sociales que provocan la marginación, es decir, erradicando las causas profundas de la

misma. Ello significa un cambio progresivo de los actuales valores sociales por otros más humanos y solidarios, donde la persona sea considerada como un fin en sí misma y pueda realizarse y desarrollarse como tal. Igualmente, implica la supresión de las desigualdades sociales injustas y la participación de todos los sectores de la población en los distintos niveles de decisión.

Por otra parte, es también imprescindible una acción de asistencia y rehabilitación que ayude a salir de la marginación a todos aquellos que hoy se encuentran en ella. Esto requiere pensiones suficientes, servicios sociales eficaces, campañas de información y prevención de ciertos tipos de marginación como el alcoholismo y la drogadicción, elaboración de una ley de protección social, etc.

4. El Día de Caridad pide conversión

Para todo esto hacen falta medios económicos cuantiosos, pero todo será insuficiente si no hay un cambio en el modo de entender la vida. Mientras sean los incentivos económicos los que dominen las motivaciones profesionales; mientras sea la pasión por tener, la que determine las pautas de comportamiento, mientras sea el materialismo el aire que respiramos, nuestra sociedad, lejos de integrar a los marginados, producirá nuevas marginaciones.

La Eucaristía nos hace volvernos a Jesús. En Él descubrimos el verdadero valor de todos y cada uno de los hombres. La actitud que con ellos tengamos es la que tomamos con el mismo Jesús.

El Día de la Caridad, acercándonos a los que más sufren de nuestros hermanos, nos empuja fuertemente a nuestra conversión al Evangelio, al cambio interior y a la acción social consecuente con nuestra fe. Sólo así brotará de nuestro corazón el compartir los bienes y la vida.

NOTA INFORMATIVA SOBRE LA LXXIV REUNION DE LA COMISION PERMANENTE DEL EPISCOPADO ESPAÑOL

La Comisión Permanente del Episcopado Español, reunida en Madrid del 8 al 10 de mayo, ha efectuado un repaso panorámico de la actualidad de la Iglesia en España, fijando principalmente su atención en los siguientes puntos: el momento sacerdotal, las asociaciones de apostolado seglar, las pequeñas comunidades, la enseñanza religiosa, el documento episcopal sobre la familia y las relaciones del Episcopado con la Administración pública. Algunas de estas deliberaciones tienen carácter preparatorio de la XXXI Asamblea Plenaria de la Conferencia Episcopal anunciada para la primera semana de julio.

1. — El momento sacerdotal. Han motivado esta reflexión de la Comisión Permanente las cartas que Su Santidad, Juan Pablo II, dirigió el Jueves Santo a los obispos y a los sacerdotes. El Presidente de la Comisión Episcopal del Clero, Mons. Delicado Baeza, Arzobispo de Valladolid, ha recordado los valores más notables de estos documentos y el servicio que pueden prestar a la vida personal y al ministerio pastoral de obispos y sacerdotes.

La Comisión Permanente ha hecho constar a este propósito su agradecimiento al Santo Padre por la luz y el estímulo que suponen sus palabras. Los obispos quieren vivirlas en la parte que les toca y acentuar el contacto personal con los sacerdotes, para vivir más de cerca sus problemas existenciales. La identidad del presbítero a la luz de la fe y de las enseñanzas de la Iglesia, la fidelidad vocacional y el sentido religioso del celibato, la vitalidad pastoral y la dedicación al ministerio eclesial, son temas de fuerte incidencia en la vida sacerdotal de hoy. Obispos y presbíteros encontrarán en la carta del Papa una ayuda muy valiosa para esclarecer la doctrina y potenciar su entrega a la comunidad cristiana.

2.— El Apostolado seglar. En una breve ponencia introductoria, el Presidente de la Comisión correspondiente, Mons. Dorado Soto, Obispo de Cádiz y Ceuta, ha recordado los cuatro sectores sobre los que se proyecta esta Comisión: los adultos (Asociaciones, Mundo Obrero) la Juventud, la Familia y la Acción Católica.

Los Obispos se han interesado particularmente por las Asociaciones apostólicas tomando nota de las dificultades y de las esperanzas que definen hoy el apostolado seglar asociado. Se comprueba, de una parte, una mayor propensión hacia los grupos cristianos sin compromiso asociativo, que cultivan su fe en el ámbito de la parroquia o con menor vinculación a ella; escasean los Consiliarios de Movimientos laicales; no están del todo superadas las desconfianzas laicado—jerarquía, resultantes de crisis anteriores; son insuficientes los recursos económicos para potenciar las asociaciones laicales.

En contrapartida, se aprecia una mayor identidad eclesial en los Movimientos existentes y un redescubrimiento en muchos militantes del elemento asociativo, como valor del apostolado laical. Se afianzan y cobran fuerza, entre otros, estos Movimientos: el Junior, la JEC, los Maestros, las Mujeres, Hombres y Jóvenes de la Acción Católica General.

La Permanente Episcopal entiende que las asociaciones laicales del Apostolado y, más concretamente las de Acción Católica, mantienen su significación y su interés en la Iglesia de hoy, y deben ser asistidas pastoralmente y fomentadas con empeño, en los planos nacional y diocesano.

3.— La Enseñanza religiosa. El tema es de viva actualidad por el refren-

do constitucional del derecho a la educación religiosa, por los Acuerdos Iglesia—Estado en materia de Enseñanza y por la anunciada nueva Ley de libertad religiosa que canalizará más en concreto la nueva situación. Ha introducido el diálogo al respecto Mons. Elías Yanes, Arzobispo de Zaragoza y Presidente de la Comisión Episcopal de Enseñanza y Catequesis.

La Comisión Permanente toma conciencia —y quiere crearla en la comunidad católica española— sobre las responsabilidades que se plantean a la conciencia cristiana, ante el hecho legal de que la enseñanza religiosa, aunque siga establecida como asignatura ordinaria en los Centros de Enseñanza básica y de Bachillerato, no tiene carácter obligatorio, ni para los maestros ni para los alumnos. La participación en ella será fruto del ejercicio de la libertad responsable por parte de los padres de familia, de los educadores cristianos y de toda la Comunidad creyente.

Se trata de una situación nueva entre nosotros, que exigirá unas líneas de acción comunes para todas las diócesis y concertadas con las autoridades académicas: unos cauces de preparación y de animación cristiana de los profesores y catequistas; una sensibilización de los padres cristianos para que cumplan sus deberes y ejerzan sus derechos en este campo; una autodefinición al respecto de los centros de la Iglesia, una responsabilidad consciente de toda la Comunidad cristiana que además de promover cauces propios para la educación de la fe, debe considerar la enseñanza religiosa en las escuelas como un cauce de evangelización, integrado en la Pastoral de la Iglesia.

4.— Las pequeñas Comunidades. Ha introducido el tema el Obispo de Mallorca, Mons. Teodoro Ubeda, como Presidente de la Comisión Episcopal de Pastoral. La experiencia de las diversas diócesis corrobora, por el testimonio de los prelados, la fuerza del movimiento comunitario en la Iglesia de hoy, que no es exclusivo de nuestro país.

La proliferación de comunidades y grupos no sólo ofrece variantes muy acusadas en el número de personas que las componen, sino en su estructura interna, en su identidad y vinculación eclesial, en su compromiso ideológico, político o social. Incluso entre los que llevan una misma denominación —Comunidades de base, Populares, Carismáticas, etc.— son muy marcadas, a veces, las diferencias entre una y otra comunidad.

De ahí la dificultad valorativa, para cualquier observador y para los propios Obispos. Los miembros de la Comisión Permanente expresan una primera apreciación sobre el tema que reclama un conocimiento más extenso y un análisis más detenido, en estas actitudes:

- Valoran el incremento de la conciencia comunitaria, como superación del individualismo religioso, sin anular el compromiso personal.

— Por el conocimiento que tienen del fenómeno de las pequeñas comunidades, descubren en ellas valores indiscutibles de fraternidad, compromiso de fe y vida evangélica.

— Queda, sin embargo, por clarificar, en determinados casos, el nivel de fidelidad doctrinal, de identidad cristiana y de comunión eclesial de algunas personas o grupos. Los Obispos mantienen su voluntad de acercamiento y de comunión con todos los sectores que se sienten dentro de la Iglesia, sin ánimo de asumir los valores cristianos, de respetar las opciones legítimas y de ejercer el discernimiento, al que están obligados por su servicio pastoral a toda la Comunidad cristiana.

5.— El documento sobre el matrimonio y familia. Como es sabido, el último texto elaborado por la Comisión redactora de esta Declaración, ha sido sometido a votación por correo de los miembros de la Conferencia Episcopal Española, con los siguientes resultados:

Votantes	72
Abstenciones	2
Votos afirmativos	46
Votos negativos	21
En blanco	5

A la vista de estos resultados, la Comisión Permanente ha acordado seguir la recomendación de la Asamblea Plenaria, en sentido de continuar perfeccionando el texto hasta que logre un asentimiento más amplio.

6.— Las relaciones de la Conferencia Episcopal con la Administración pública. Mons. Jesús Iribarren, Secretario de la Conferencia Episcopal, ha presentado, por encargo del Comité Ejecutivo, unas propuestas de actuación del Episcopado en materias referentes a la relación de la Conferencia con la Administración del Estado.

Descartadas las materias de exclusiva competencia de la Santa Sede y del Representante pontificio, la Conferencia Episcopal tiene el encargo, sancionado en los acuerdos Iglesia-Estado, de participar en no menos de catorce convenios menores, con órganos de la Administración española, para la aplicación de dichos acuerdos. Estas y otras gestiones, que se originan con frecuencia por temas fronterizos (Enseñanza, Comunicaciones Sociales, Migración, etc.) exigen un órgano eclesial de diálogo con dichas instancias estatales. Está vigente, a este propósito, el encargo de la Asamblea Episcopal al Comité Ejecutivo de asumir su representación en este tipo de contactos o de negociaciones. Cuando se aborden temas relacionados con una Comisión Episcopal, será asociado a esta responsabilidad el presidente de la misma.

En este contexto se sitúan otras urgencias del Episcopado: la de contar con un comité de juristas —expertos en legislación eclesiástica y civil— que faciliten dictámenes calificados sobre proyectos y textos legales que tengan relación con la ética cristiana o con la vida de la Iglesia; y la de constituir también algo parecido a un Servicio de Relaciones públicas de la Iglesia en España, que atienda los contactos con personas, instituciones y organismos de dentro y de fuera de nuestro país para informar acerca de la Iglesia y facilitar su presencia pastoral en todos los ámbitos de la sociedad.

10 de mayo de 1979

EL SACERDOCIO Y LA RAZON DE NUESTRA ESPERANZA

**Nota de la Comisión Episcopal del Clero en la fiesta de Jesucristo, sumo y eterno Sacerdote.
—7 de junio de 1979.**

Nos dirigimos a los católicos en general, porque al celebrar en esta festividad el sacerdocio de Cristo, es todo el pueblo de Dios el que recuerda gozosamente su condición sacerdotal, que ha de ser vivida comunitaria y complementariamente: “El sacerdocio común de los fieles y el sacerdocio ministerial o jerárquico, aunque diferentes esencialmente y no sólo en grado, se ordenan, sin embargo, el uno al otro, pues ambos participan a su manera del único sacerdocio de Cristo”, enseña el Concilio (LG. 10). La fuente del sacerdocio es Jesús.

Jesús, el sumo Sacerdote

Cuando, tras la resurrección de Jesús, una vez consumada su obra, ya no había peligro de que su sacerdocio pudiera confundirse con el levítico de la antigua alianza, el Nuevo Testamento reconoce que él es el sacerdote por excelencia. Esto se manifiesta con toda claridad en la carta a los Hebreos, que es todo un tratado sobre este tema, pero se expresa también y de una manera inequívoca, aunque menos explícita y directa, por el significado de la persona y de la obra de Jesús, principalmente su muerte redentora, en los sinópticos, las cartas paulinas y el evangelio de san Juan: Jesús mismo muestra tener conciencia de que entonces ejerce un sacerdocio no ritual sino vital.

Es profeta que sufre las consecuencias de su misión: incomprensión, persecución y muerte; pero la novedad está en que acepta su muerte ofreciéndola en sacrificio expiatorio por los pecados del pueblo, como el Siervo de Yavhe, y así su oblación se convierte en el sacrificio de la Nueva Alianza por la salvación de todos. No es, pues, un profeta, sino el Profeta, Palabra del Padre que nos revela todo su amor; no es un sacerdote, sino el Sacerdote fuera del cual no hay sacerdocio válido: el sumo y eterno Sacerdote.

Nos hace un don al que debemos ser fieles,

El es la fuente y el origen de todo sacerdocio; todas las formas sacerdotales o son anticipaciones o participaciones del sacerdocio de Cristo. El sacerdocio ministerial, pues, no es una creación humana, sino un don suyo que comienza con los primeros Apóstoles que él eligió y envió; un don, por tanto, que se recibe no para beneficio propio en primer lugar, sino para los demás. De ahí que no se pueda manipular a nuestro antojo, sino únicamente recibir con alegría y gratitud, conservar con fidelidad, para ponerlo generosamente al servicio de la salvación de los hombres. Don que se inicia con una llamada, continúa con una consagración de toda la persona y termina en misión.

El ungido por el Espíritu Santo para el sacerdocio ministerial —enseña el Vaticano II—, se configura con Cristo Sacerdote y actúa como en persona de Cristo cabeza e instrumento vivo para proseguir en el tiempo su obra admirable. La persona entera se siente agraciada por este don para entregar toda su vida, como hizo Jesús, hasta el final. El que lo recibe conscientemente sabe “de quien se ha fiado”, como San Pablo, y advierte que su vida ya no le pertenece. Saludamos con afectuoso respeto y admiración a infinidad de presbíteros que han entendido así su sacerdocio y, en medio de las dificultades de la hora presente, lo están viviendo con ejemplar generosidad.

Para servir al pueblo de Dios

Los llamados para tal servicio nos experimentamos como pobres portadores de la responsabilidad más grande: la de hacer presente a Cristo sacerdote y su ministerio salvador y también la de hacer patente, por la transparencia y testimonio de nuestras vidas, el espíritu evangélico. Y ambas cosas nos confunden en nuestra pobreza, porque, por una parte, nos sentimos expuestos a un protagonismo autoritario que nos pueda llevar más allá de lo que nos pide nuestra calidad de humildes servidores y, por otra parte, por frustraciones, desafecto y otras dificultades, podemos caer en la desconfianza, depresión o evasión de nuestros deberes.

Si nuestra misión como pastores es servir de algún modo de guías y animadores de la comunidad de los creyentes, el pueblo tiene derecho a exigirnos el testimonio evangélico de nuestras vidas —la coherencia entre lo que representamos, decimos y hacemos— y el de nuestra esperanza, y nosotros tenemos el deber de vivir esta esperanza intensa e inquebrantable y de irradiarla con un entusiasmo sin fisuras ni desfallecimientos. Al advertir la impresionante carga de factores contrarios a esta esperanza y también nuestras reacciones, llegamos a la conclusión de que necesitamos intensificarla y fortalecerla vivamente.

Firmes en la esperanza

Tantos factores negativos pueden hacernos confundir la verdadera respuesta con las vacilaciones, los lamentos estériles, las críticas corrosivas, el aislamiento esterilizador, las facciones ideológicas excluyentes, el estado de ansiedad o ambición de otras situaciones más fáciles o confortables, o, por otra parte, con el rigorismo de la autosuficiencia e intransigencia y el afán de seguridades y situaciones triunfales.

La esperanza se apoya no en las experiencias humanas, sino en la promesa de Dios y en el hecho de la resurrección de Jesús, ya que es su mismo Espíritu que le resucitó de entre los muertos el que actúa en nuestro ministerio a pesar de todo, y, por eso, la esperanza puede crecer y depurarse en la dificultad y en la pobreza y aún en la incompreensión y persecución. De hecho así ha ocurrido en la historia de la salvación. Los discípulos de Jesús no tenemos miedo a la historia, sino que la juzgamos como lugar del amor salvador de Dios y de la presencia del Espíritu de Jesús. De ahí que los signos de los tiempos, y particularmente los de nuestra época, constituyen un horizonte que atrae nuestra atención y estimula nuestra esperanza.

En el camino del Reino

Para mantener viva la esperanza y poderla ofrecer a un mundo que carece de ella, porque parece vivir en la servidumbre de las necesidades inmediatas, es menester que tengamos nosotros mismos muy arraigado el valor supremo del Reino de Dios, al que servimos; es necesario desear su advenimiento por la oración y contribuir a su expansión con el trabajo infatigable de nuestro ministerio: hay muchos pobres marginados por el materialismo o el egoísmo humano a los que es menester que llegue la Buena Noticia de una manera enteramente liberadora.

El Reino de Dios y su justicia debe ocupar el primer plano de nuestra mirada e interés, a sabiendas de que lo demás será la añadidura. Tal actitud sólo es fruto de una fe contemplativa y de una caridad ardiente que nos pone al servicio de todos los hombres sin desfallecimientos.

Compartiendo la oración y la fraternidad de Jesús

Para ello, Jesús nos hace participar en su oración filial, en su disponibilidad y apertura incondicional ante el amor del Padre. Estar en comunión consciente y habitual con Jesús por su Espíritu, para decir siempre que sí a la voluntad del Padre, es una necesidad imperiosa que brota de nuestro ser sacerdotal. Hemos de recuperar e intensificar esa actitud por todos los medios, y sobre todo, con el precio de la fidelidad, paciencia y constancia que exige una auténtica vida de oración.

Jesús nos comparte también su fraternidad, la fraternidad de toda la comunidad cristiana en la variedad de sus carismas, para acoger juntos su amor (en la oración, la escucha común de la palabra y el don de la eucaristía) y dar juntos el amor de Jesús (compartiendo bienes, disponibilidad personal, acción, etc.), a fin de que los pobres sean en verdad evangelizados.

Realizamos una imprescindible función social

Un clero, que quiere decir "designado por suerte, heredado", que viva conscientemente, con libertad y gratitud, como dice el Concilio, esta herencia del Reino de Dios y su justicia y la misión de hacerlo presente entre los hombres, es un factor imprescindible para la unidad del pueblo de Dios, a fin de que éste pueda tener los servicios fundamentales que necesita y cumplir su misión en el mundo. Si comprendemos con entusiasmo nuestra vocación, que es de una gran fecundidad social, aportaremos al mundo unos valores que el hombre no puede descubrir ni alcanzar por su propio esfuerzo y seremos mediadores de otras vocaciones entre las nuevas generaciones, para que se extiendan los servicios del ministerio apostólico hasta los confines del mundo, según el encargo del mismo Jesús. Es él quien ruega por nosotros en su "oración sacerdotal" para que vivamos así y por nuestra unión. Por eso, los sacerdotes debemos ayudarnos fraternalmente dentro de cada iglesia diocesana, en cada región y hasta en el plano nacional.

Con la comunidad cristiana

Es toda la comunidad cristiana la que ha de tener conciencia de que Jesús se hace particularmente presente en ella para seguir prestándole el servicio de su palabra, de su gracia sacramental, particularmente en la celebración eucarística, y de su fraternidad mediante el ministerio de los sacerdotes que, por eso, están al servicio del pueblo sacer-

total. "Los fieles, en cambio, en virtud de su sacerdocio regio, concurren a la ofrenda de la eucaristía y lo ejercen en la recepción de los sacramentos, en la oración y acción de gracias, mediante el testimonio de una vida santa, en la abnegación y caridad operante" (LG. 10), por eso han de procurar sembrar testimonios de amor y generosidad, de oración y deseo confiado para que broten vocaciones, y han de comprender la misión de sus pastores, orar con ellos y por ellos y colaborar activamente en la edificación y misión de la Iglesia, para un mundo más humano y fraternal.

Que Jesucristo, sumo y eterno Sacerdote, nos infunda a todos, seculares y presbíteros, a semejanza suya, una gozosa conciencia de nuestro respectivo sacerdocio, en la oblación y el testimonio de nuestras vidas.

JOSE, Arzobispo de Valladolid

JOSE, Arzobispo de Granada

JACINTO, Obispo de San Sebastián

JUAN ANTONIO, Obispo de Santander

RAMON, Obispo Auxiliar de Barcelona

RAMON, Obispo de Málaga

EDUARDO, Obispo de Zamora

JESUS, Obispo de Coria — Cáceres